

Лісневська А. Л.,
*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри журналістики та нових медіа
факультету журналістики
Київського університету імені Бориса Грінченка*

РЕПОРТАЖНИЙ ВІДЕОКОНТЕНТ У ЖУРНАЛІСТИЦІ ВОЄННОГО ЧАСУ

Реалії українського інформаційного простору в період російської повномасштабної війни артикулювали репортажну журналістику, а сучасні діджитал технології створення відеоконтенту надали можливість журналістиці воєнного часу працювати оперативно, якісно й ефективно.

Українські медійники сьогодні мають величезний досвід діяльності в умовах війни, попри те, що конфлікти, спровоковані росією, зачепили всі країни, які брали участь у Міжнародній конференції «Медіа під час війни» за ініціативою Ради Європи в Тбілісі 12–13 жовтня 2022 року [1]. Директорка ГО «Детектор медіа» Г. Петренко зазначає, що в українській журналістиці є корисні уроки, які ми винесли з подій останніх кількох місяців, і нам є чим поділитися. Наш досвід може бути корисний на різних рівнях [1].

З розвитком інформаційного суспільства та технологій сформувався такий тип фахівця ЗМІ як «універсальний журналіст» [4, с. 13]. Мультифункціональний журналіст, який уміє знімати, монтувати й писати – це сьогоднішня журналістика воєнного часу. Універсальний фахівець, який не досконало, але частково знає ази великої кількості спеціальностей і володіє інформацією про їх основну мету та систему роботи. Має загальні враження та знання про певну сферу діяльності. Різнобічна та різностороння людина, яка не тільки пише матеріали на одну тематику. З одного боку, є «плюси» того, що журналісти стають універсальними. Вони постійно мають бути у ритмі, самовдосконалюватися, володіти фото- та відеотехнікою, самі повинні редагувати і коректувати свої матеріали. Такі журналісти значно більше ціняться, бо вони поліфункціональні [3, с. 49]. В першу чергу йдеться про репортерський фах журналіста.

Особлива увага сьогодні приділяється створенню журналістами репортажного відеоконтенту, який є найпотужнішим в силу специфічної природи. Динамічне відео складає основу аудіовізуального контенту, який використовується в аудіовізуальних медіа, мультимедіа

та соціальних медіа. Масовий традиційний глядач звик споживати інформацію в найемоційнішій формі відео, така інформація простіше сприймається та засвоюється, вона відтворює реальність в природному темпоритмі й рухомих образах. Проте синтетична емоційна природа динамічного відео є й основою ризиків впливу через медіа за рахунок розповсюдження неправдивої або частково правдивої інформації. Унікальність репортажного методу подачі інформації у формі відеопродукту створює у глядача відчуття присутності на місці подій та дозволяє сприймати інформацію як справжнє життя, тобто йдеться про симультантність відеоконтенту.

Журналісти, які створюють репортажний відеоконтент, оперативно висвітлюючи події російсько-української війни, мають можливість розміщати відеосюжети або їх фрагменти у різних медіаформатах (гіпертекст, фото, відео, графічна анімація), відповідно каналу (веб-сайти, радіо, телебачення) та платформ поширення інформації з усіма можливостями feedback (інтерактивність). Можливості Веб 2.0, нові комунікаційні моделі поширення спричинили модифікацію сприйняття рухомого зображення (відеоконтенту) в сучасних журналістських матеріалах [2, с. 218].

Триває процес диверсифікації аудіовізуальних ЗМІ – від традиційної роботи телеканалів, їх You Tube версії до відеоконтенту в соцмережах та UGC (User General Content) в телеграм каналах і журналістських відеорепортажах.

До того ж порядок денний в інформаційному просторі під час війни формують повідомлення змішаних форматів з використанням відеоконтенту – від стрімінгу, прямих відеорепортажів з місця подій до текстових версій репортажу з врізками відеофрагментів (лайвів, коментарів) для мультимедіа. До того ж зазначені формати надають можливість уникнути розповсюдження інформації з відеофіксацією локацій, які заборонено транслювати масової аудиторії з метою збереження воєнної таємниці стратегічних об'єктів та напрямків руху військ.

Цікавим досвідом зі створення репортажного відеоконтенту і його поширення є робота журналістів Суспільне Харків [5]. Багато репортажів створено після деокупації територій Харківщини від російських військ. Наприклад, відеорепортаж «Як психоневрологічний інтернат у Пісках-Радківських на Харківщині пережив окупацію» від 11.10.22 [6].

Матеріал подається без журналістського закадрового тексту та стандапу, розповідь йдеться безпосереднього від свідка подій В. Шерстюка – директора психоневрологічного інтернату. Використовуються традиційний для відеорепортажу стиль зйомки –

внутрішньокадровий монтаж, увага деталям, відповідна локація для головних об'єктів, кадри-метафори, портретні плани, виокремлення за допомогою монтажу емоцій та змісту інформації. Також сучасним та цікавим є диверсифікація комунікаційної моделі розповсюдження відеорепортажу з хостингу You Tube різними пабліками – на сайті <https://suspilne.media/regions/kharki>, Facebook <https://www.facebook.com/suspilne.kha>, Instagram <https://www.instagram.com/suspilne.kh>, Telegram: <https://t.me/suspilnekharkiv>, Viber: <http://bit.ly/suspilnekharkivviber>.

Отже, під час повномасштабного вторгнення росії в Україну репортажний відеоконтент в роботі журналіста-універсала відіграє значну роль, надає можливість оперативно, правдиво й якісно висвітлювати події в сучасному інформаційному просторі. Використання для цього сучасних діджитал технології та комунікативних моделей поширення відеоконтенту та змішаних форматів збільшують аудиторію ЗМІ, що працюють за журналістськими стандартами та являють собою незалежний формат суспільного/громадського мовлення.

Список використаних джерел:

1. Бриж Є. Досвід України в протистоянні російської агресії може бути корисним для світової спільноти Детектор медіа. 15.10. 22. URL: <https://detector.media/community/article/203740/2022-10-15-dosvid-ukrainy-u-protystoyanni-rosiyskiy-agresii-mozhe-buty-korysnym-dlya-svitovoi-spilnoty/> (дата звернення 15.10 22)
2. Лісневська А. Л. До питання роботи журналіста з відеоконтентом в сучасному інформаційно-комунікаційному просторі. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія Філологія. Соціальні комунікації*. 2020. Вип. 3(3). С. 216–221.
3. Плахта Д. Конвергенція на телебаченні. *Теле- та радіожурналістика. ЛНУ імені Івана Франка*. 2018. № 17. С. 47–52.
4. Рендол Д. Універсальний журналіст / пер. з англ. Київ : К.І.С. 2007. 288 с.
5. Суспільне Харків <https://kh.suspilne.media/>
6. «Як психоневрологічний інтернат у Пісках-Радьківських на Харківщині пережив окупацію» https://www.youtube.com/watch?time_continue=9&v=XEed4MYwo0o&feature=emb_logo